

SISÄLLYSLUETTELO

1	PELASTUSOPISTON TOIMINTA	1
1.1	Johdon katsaus	1
2	TULOKESELLISUUDEN KUVAUS	4
2.1	Toiminnallinen tuloksellisuus	5
2.1.1	Toiminnallinen tehokkuus	5
2.1.1.1	Taloudellisuus	5
2.1.1.2	Tuottavuus	7
2.1.1.3	Maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus	7
2.1.2	Tutkinnot, koulutettavapäivät ja laadunhallinta	10
2.1.3	Muut tulokset:	13
2.1.4	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	16
2.1.4.1	Nykyiset henkilöstöpanokset	16
2.1.4.2	Henkilöstöinvestoinnit	19
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	20
3.1	Tuotto- ja kululaskelma	20
3.2	Tase	21
3.3	Talousarvion toteutumalaskelma 1.1. – 31.12.2004	23
3.4	Liitetiedot	24
	Liite 1:	
	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista	24
	Liite 2:	
	Henkilöstökulut ja luontoisedut 1.1. – 31.12.2004	25
	Liite 3:	
	Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen	26
	ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset	26
	Liite 4:	
	Kansallis- ja käyttöomaisuuden arvonkorotukset	28
	Liite 5:	
	Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä, €	28
	Liite 6:	
	Myönnetyt valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä	28
	Liite 7:	
	Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahanmääräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset suomen rahaksi	28
	Liite 8:	
	Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet	29
	sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit	29
	Liite 9:	
	Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen	30
	Liite 10:	
	Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n	30
	2 momentissa tarkoitettulla tavalla	30

Liite 11:	
Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista, euroa.....	31
Liite 12:	
Talousarviossa myönnetyt valtuudet sekä niiden käytöstä aiheutuvat menot.....	31
Liite 13:	
Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma 31.12.2004.....	32
Liite 14:	
Oman pääoman muutokset, euroa	33
Liite 15:	
Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	34
Liite 16:	
Taseeseen liittyvät rahastoidut varat	34
Liite 17:	
Taseeseen sisältymättömät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset ..	34
Liite 18:	
Arviomäärärahojen ylitykset ja niiden perustelut	34
Liite 19:	
Muut oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksen edellyttämät mahdolliset liitteet.....	34
3.5 Tilinpäätöslaskelmien analyysi.....	35
3.5.1 Rahoituksen rakenneanalyysi.....	35
3.5.2 Talousarvion toteutumisen analyysi	37
3.5.3 Tuotto- ja kululaskelman sekä taseen analyysi.....	38
4 SISÄINEN VALVONTA	39
5 ALLEKIRJOITUS	39

Kaaviot

Kaavio 1: Koulutettavapäivätavoitteet ja toteutuma 2004.....	1
Kaavio 2: Toteutuneet koulutettavapäivät 1996 – 2004.	2
Kaavio 3: Koulutettavien määrä 1996 – 2004.	3
Kaavio 4: Organisaatio 2004.	4
Kaavio 5: Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta	6
Kaavio 6: Henkilöstön koulutusrakenne	17
Kaavio 7: Koulutustasoindeksi	18
Kaavio 8: Menojakauma	37

Taulukot

Taulukko 1: Taloudellisuustavoitteet ja toteutuma.....	5
Taulukko 2: Tuottavuuden toteutuma ja tavoite	7
Taulukko 3: Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	8
Taulukko 4: Tutkinnot ja koulutettavapäivät: määrällisten tulosten tavoitteet ja toteutuma.....	11
Taulukko 5: Laadunhallinta koulutuksessa.....	11
Taulukko 6: Henkilötyövuodet	16
Taulukko 7: Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö 31.12.....	16
Taulukko 8: Henkilöstön ikärakenne 31.12.....	17
Taulukko 9: Koulutusta saaneet.....	19
Taulukko 10: Tuotto- ja kululaskelma 2004 ja 2003	20
Taulukko 11: Tase vastaavaa 2004 ja 2003	21
Taulukko 12: Tase vastattavaa 2004 ja 2003	22
Taulukko 13: Talousarvion toteutumalaskelma.....	23
Taulukko 14: Määrärahojen toteutuma ja kehys.....	35
Taulukko 15: Toteutumalaskelma.....	37

1 PELASTUSOPISTON TOIMINTA

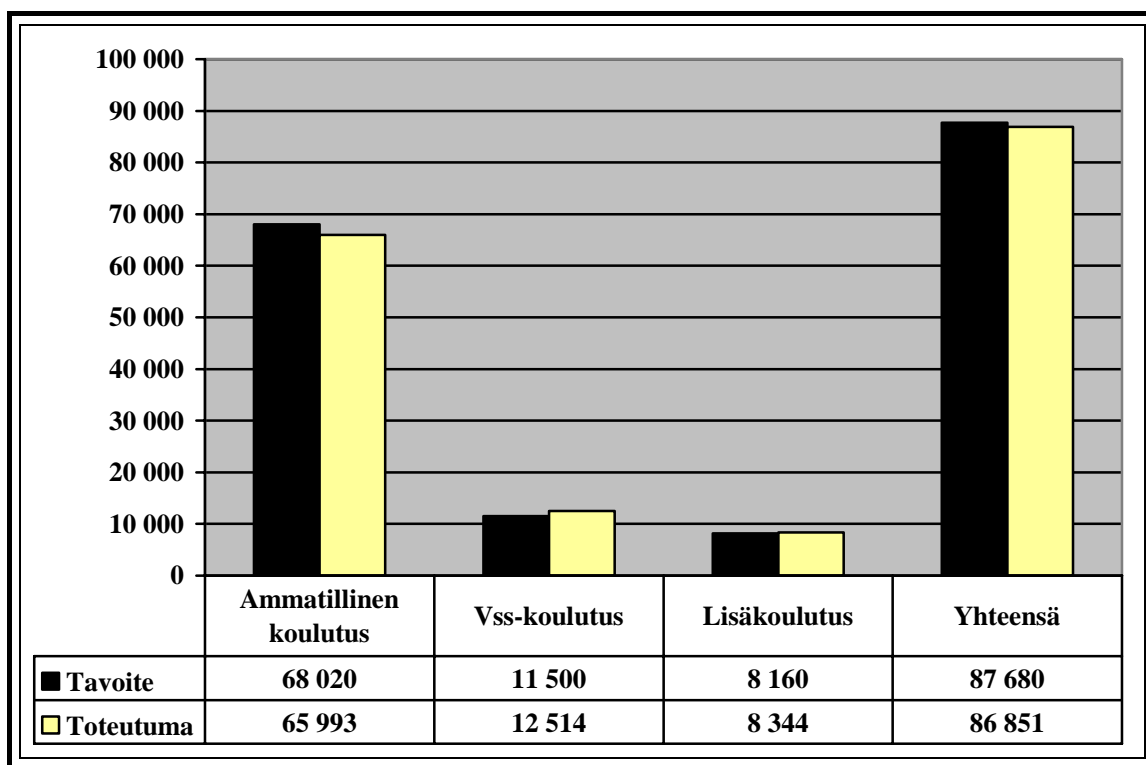
1.1 Johdon katsaus

Pelastusopiston toiminnan lähtökohdat on kuvattu opiston toiminta-ajatuksessa ja visiossa:

Toiminta-ajatuksen mukaan opiston tehtävänä on parantaa ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuutta kehittämällä pelastustoimen osaamista.

Vision on tarkoitus olla yhtä aikaa haastava ja mahdollinen. Visionsa mukaisesti olemme vuonna 2010 kehittymään haastava ja kansainvälisesti arvostettu osaamisen keskus. Olemme myös laajasti verkottunut toimija, sekä vetovoimainen opiskelu- ja työyhteisö.

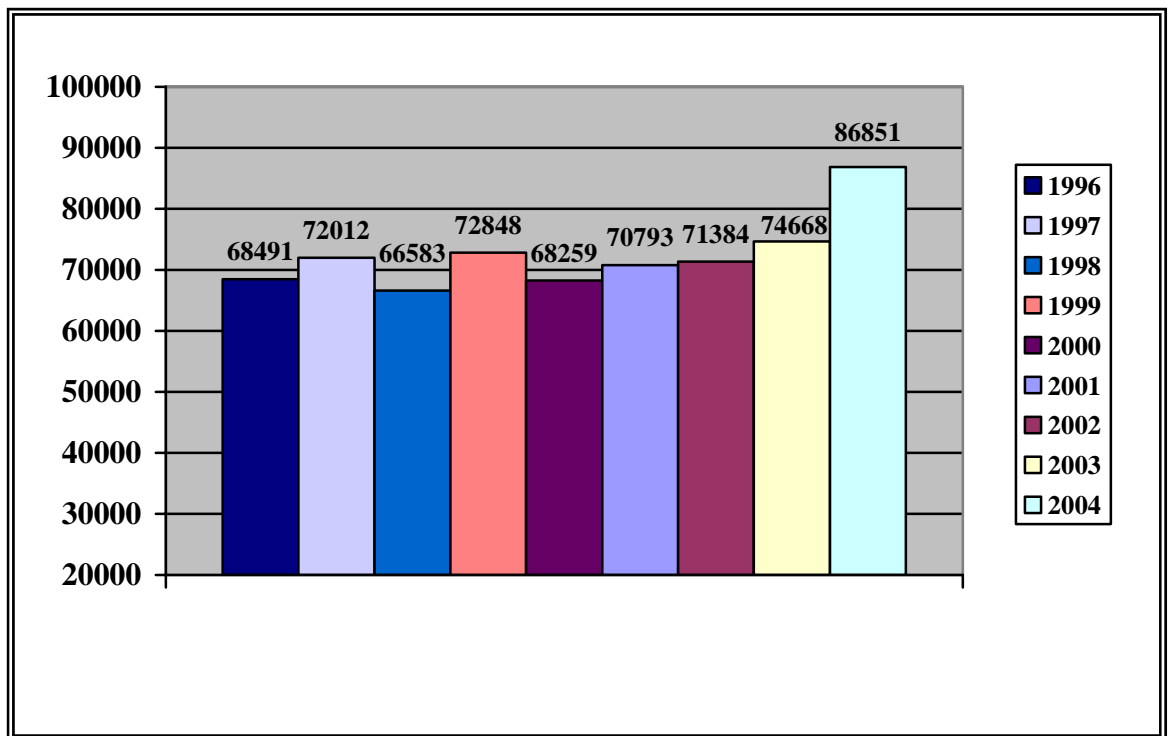
Pelastustoimen ammattikoulutusta järjestetään niin, että alalle saadaan koulutustarvetta vastaava määrä hyvän peruskoulutuksen omaavia henkilöitä ja heille voidaan antaa ammattitaidon ylläpitämiseksi tarvittava täydennyskoulutus.

Kaavio 1: Koulutettavapäivätavoitteet ja toteutuma 2004.

Kokonaisuutena ottaen Pelastusopisto alitti niukasti¹ koulutettavapäivätavoitteensa vuonna 2004. Kuten useimpina aikaisempinakin vuosina, ammatillisen koulutuksen puolella tavoitteesta jäätin. Tämä johtuu siitä, että tavoitetta laskiessa oletetaan, että kaikki koulutukseen hyväksytyt opiskelevat tutkintonsa keskeytyksettä, eikä keskeyttämisiä tapahdu. Ammatillisen täydennyskoulutuksen² hyvän koulutettavapäiväkertymän ansiosta ammatillisen koulutuksen vaje kyettiin kuroma lähes umpeen.

Opiston koulutettavapäiväkertymä on tähän asti vaihdellut 70 000 päivän tuntumassa. Vuosi 2004 kuitenkin merkitsi koulutusmäärien huomattavaa kasvua edellisiin vuosiin verrattuna (kaavio 2):

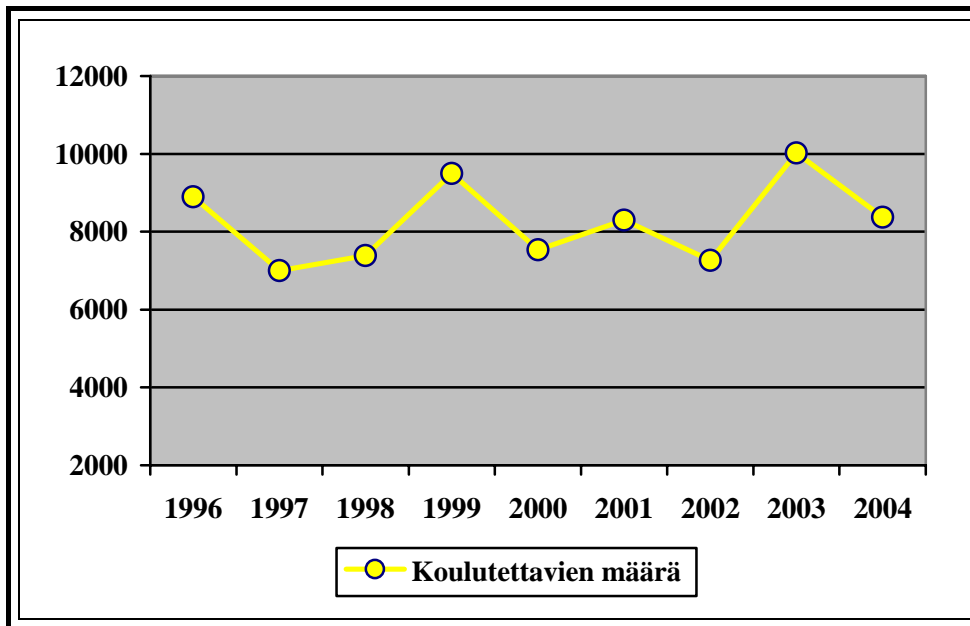

Kaavio 2: Toteutuneet koulutettavapäivät 1996 – 2004.

¹ Alitus oli 829 koulutettavapäivää, mikä on alle prosentti tavoitteesta.

² Ammatilliseen täydennyskoulutukseen sisältyy sekä vss-koulutus että lisäkoulutus.

Aikaisemmista vuosista poiketen opistolle ei enää määritelty tavoitetta koulutettavien määrän suhteen. Verrattuna ennätysvuoteen 2003 koulutettavien määrä laski selvästi, mutta säilyi pitkän aikavälin vertailussa hyvällä tasolla (kaavio 3).

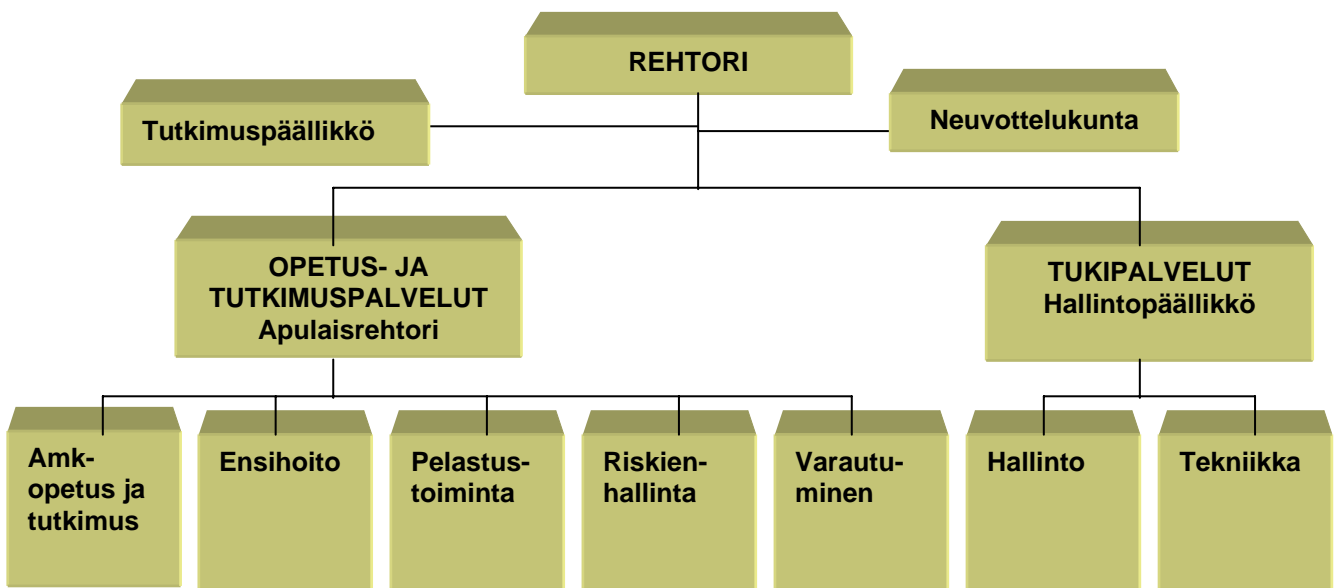
Kaavio 3: Koulutettavien määrä 1996 – 2004.

Vuonna 2004 Pelastusopistossa järjestettiin seuraavat kansainväliset koulutustapahtumat:

- UNDAC Support seminaari ja kalustoharjoitus, 20.-21.1.2004
- Finn Rescue Force -talvileiri, 24.-26.3.2004
- Finn Rescue Force -koiraohjaajien koulutus, 6.3.2004
- FRF-DGR -kurssi, 10.-12.5.2004
- UN –CMCOORD Course, 30.5.- 4.6.2004
- Finn Rescue Force -koirakoiden tason tarkistus, 30.7.-1.8.2004
- UNDAC Refresher Course, 24.-28.8.2004
- UNDAC Support seminaari ja kalustoharjoitus, 24.-26.8.2004
- Civilian Crisis Management Training Seminar for Rule of Law Experts, 3-10.10.2004
- Seminar on International CBRN Training in the context of Non-Binding Guidelines and Minimum Standards for Protection of the Civilian Population against CBRN Risks, 13-15.10.2004
- EU ESCEX 2004 Exercise, 22.-25.11.2005.

Kaiken kaikkiaan kansainvälinen koulutus oli kertomusvuonna varsin vilkasta. Lisäksi yhteistyökumppaneiden kirjo oli poikkeuksellisen laaja: vuonna 2004 kansainvälistä koulutusta järjestettiin opistolla yhteistyössä niin Yhdistyneiden kansakuntien, NATO:n kuin Euroopan Unioninkin kanssa. Merkille pantavaa oli myös siviilikriisinhallintakoulutuksen aloittaminen: ensimmäinen syyttäjille ja tuomareille suunnattu koulutus järjestettiin syyskuussa.

Opiston organisaatiossa ei vuonna 2004 tapahtunut oleellisia muutoksia. Vuoden lopussa vakinaista henkilökuntaa oli yhteensä 97, joista johtoon ja tukipalveluihin sijoittui 31 ja opettajakuntaan 66 henkilöä. Opettajakuntaan kuuluvista kertomusvuoden aikana irroitettiin yksi yliopettaja tutkimustehtäviin ja yksi vanhempi opettaja pelastustoimen kansainvälisen toiminnan suunnittelijaksi.

Kaavio 4: Organisaatio 2004.

2 TULOKSELLISUUDEN KUVAUS

2.1 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1.1 Toiminnallinen tehokkuus

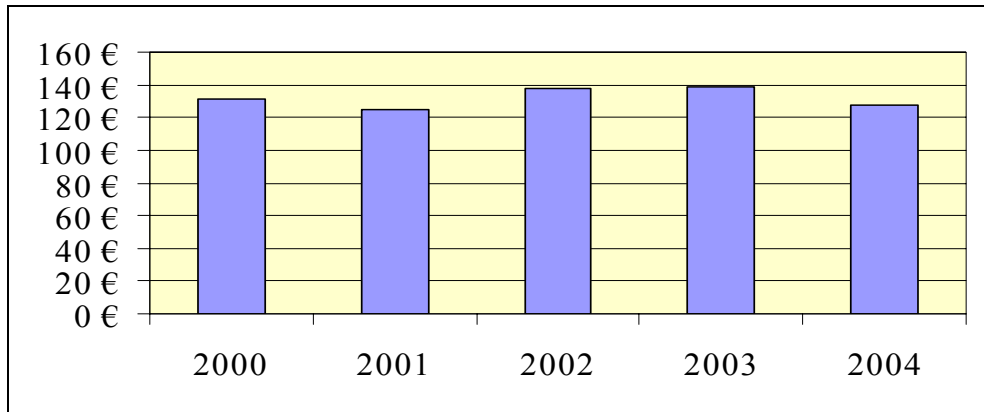
2.1.1.1 Taloudellisuus

Taulukko 1: Taloudellisuustavoitteet ja toteutuma

KOULUTUSSUORITTEET	Tulossopimuksen mukainen tavoite	Tulossopimuksen mukainen toteutuma	Kustannusperusteinen toteutuma	Tavoitteen ja tulossopimuksen mukaisen toteutuman erotus
Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta, €				
- vuonna 2002	126	138	135	+12
- vuonna 2003	125	139	134	+14
- vuonna 2004	127	128	129	+1
- vv. 2003 ja 2004 erotus	+2	-11	-5	
Opiskelijakohtainen käyttömeno ammatillisessa koulutuksessa €/vuosi				
- vuonna 2002	22.705	26.442	25.582	+3.737
- vuonna 2003	23.200	28.950	27.447	+5.750
- vuonna 2004	23.500	26.015	26.210	+2.515
- vv. 2003 ja 2004 erotus	+300	-2.935	-1.237	
Opiskelijakohtainen käyttömeno päällystön amk-koulutuksessa sm:n osuus €/vuosi				
- vuonna 2002	9.250	9.448	9.748	+198
- vuonna 2003	9.250	10.994	9.492	+1.744
- vuonna 2004	9.950	5.748	5.972	-4.202
- vv. 2003 ja 2004 erotus	+700	-5.246	-3.520	
Ammatillisen lisäkoulutuksen kurssipäivän hinta €/pv				
- vuonna 2002	143	157	151	+14
- vuonna 2003	144	140	141	+4
- vuonna 2004	145	126	131	-19
- vv. 2003 ja 2004 erotus	+1	-14	-10	
Pakollisen väestönsuojelukoulutuksen kurssipäivän hinta				
- vuonna 2002	158	136	137	-22
- vuonna 2003	148	133	125	-15
- vuonna 2004	140	103	104	-37
- vv. 2003 ja 2004 erotus	-8	-30	-21	

Koulutettavapäivän hinta

Pelastusopiston kokonaistaloudellisuutta mittaava keskimääräinen koulutettavapäivän hinta oli 128 euroa vuonna 2004. Koulutettavapäivän keskimääräinen hinta toteutui lähes tavoitteen (= 127 euroa) mukaisesti. Koulutettavapäivän keskimääräinen hinta aleni edellisestä 11 euroa eli lähes kahdeksan prosenttia. Hinnan alenemiseen vaikutti koulutettavapäivien kokonaismäärä lähes 16 prosentin kasvu.

Kaavio 5: Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta

Opiskelijakohtainen käyttömeno

Tulossopimuksessa opiskelijakohtaisen käyttömenon tavoite oli 23.500 euroa/vuosi/ammattikurssiopiskelija. Vuoden toteutuma (= 26.015 euroa) oli 11 % (= 2.515 euroa) tavoitetta suurempi, mutta opiskelijakohtainen käyttömeno oli laskenut edellisestä vuodesta 10 prosenttia (2.935 euroa).

Sisäasiainministeriön osuus päällystökoulutuksen opiskelijakohtainen käyttömenosta oli 5.748 euroa ja se oli 4.202 euroa asetettua tavoitetta (= 9.950 euroa) pienempi. Koulutuksen edulliseen hintaa vaikutti investointien hankintamenojen väheneminen lähes 30 prosentilla.

Kurssipäivän hinta ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Ammatillisen lisäkoulutuksen kurssipäivän hintatavoitteeksi oli sovittu 145 euroa ja koulutus kyettiin toteuttamaan 13 prosenttia (= 19 euroa) edullisemmin. Kurssipäivän hinta 126 euroa oli myös edellistä vuotta (= 140 euroa) 10 prosenttia pienempi.

Ammatillisen lisäkoulutuksen kursseista osa on liiketaloudellisesti hinnoiteltua koulutusta. Näiden kurssien kustannusrakenne voi olla erilainen, koska käytännön järjestelyihin ja palveluihin sovitut vaatimukset ja tavoitteet asetetaan asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti.

Pakollisen varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta

Pakollisen varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta (103 euroa) oli 37 euroa tavoitehintaa edullisempi (= 26 %). Kurssipäivän hinnan edullisuuteen vaikutti kurssiolosuhteiden onnistunut valinta ja kurssien järjestäminen lähellä asiakkaita.

Kustannusperusteinen toteutumalaskelma

Kustannuserusteisissa hinnoissa vuoden 2004 investointien hankintamenot (1.265.689 euroa) on korvattu käyttöomaisuuden poistoilla (1.266.357 euroa) ja käyttöomaisuuteen sitoutuneella korolla (154.002 euroa). Poistot ja korot ovat yhteensä 154.670 euroa suuremmat kuin investointien hankintamenot, joten kustannuserusteiset hinnat ovat hieman menoperusteisia hintoja korkeammat.

2.1.1.2 Tuottavuus

Taulukko 2: Tuottavuuden toteutuma ja tavoite

	TOTEUTUMA 2002	TOTEUTUMA 2003	TAVOITE 2004	TOTEUTUMA 2004	ERO TAVOITE/ TOTEUTUMA 2004
Koulutettavapäivät/ henkilöstökulut	0,019	0,019	0,020	0,020	-
Koulutettavapäivät/ Henkilötyövuodet	844	879	943	928	-15
Koulutettavapäivät/ Opettaja	1 264	1 314	1 437	1 365	-72
Opiskelijat/opettaja	6,65	6,9	7,6	7,2	-0,4
Opetustunnit: opiston henkilöstön osuus, %	77	81	80	84	4 %-yks.

Toteutumatieta on laskettu seuraavasti:

Koulutettavapäivät/henkilötyövuodet: $86\,475 / 93,15 = 928$

Koulutettavapäivät/opettaja: $86\,475 / 63,36 = 1\,365$

Opiskelijat/opettaja: $86\,475 / 190 / 63,36 = 7,2$

Opetustunnit: oman henkilöstön osuus 30 524, luento-opetuksen osuus 5 724,5

Tulossopimuksessa vuodelle 2004 asetetuista tuottavuustavoitteista jäätiin osittain, koska koulutettavapäiviä kertyi hieman tavoitetta vähemmän ja henkilöstömäärä toteutui suunnitelman mukaisesti. Tuottavuuden tunnusluvuissa on tapahtunut selkeää parantumista viime vuosina opiskelijamäärän kasvun myötä. Tuottavuuden tunnuslukuja analysoitaessa on otettava huomioon myös ulkopuolinen tuntiopetus, joka väheni edelleen noin 15 % edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2002 ennätystasosta ulkopuolisen opetuksen tuntimäärä on vähentynyt 27 %. Opetustuntimäärän nousun myötä opisto on rekrytoinut opettajia aiemmin ulkopuolisina palveluina ostettuihin opetusaineisiin, kuten esimerkiksi kielten opetukseen. Tämä näkyy myös oman henkilöstön suhteellisen osuuden kasvuna annetusta opetuksesta, joka ylitti jo 84 % ja kasvoi selkeästi edellisvuodesta.

2.1.1.3 Maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus

KUSTANNUSVASTAAVUUS

Taulukko 3: Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

	Hintatuetut liike- taloudelliset suoritteet	Liike- taloudelliset suoritteet	Liike- taloudellinen toiminta yhteensä (3 §)	Julkis- oikeudelliset suoritteet (2 §)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	330.991	214.249	545.240	69.065
Maksullisen toiminnan muut tuotot	13.520	121.712	135.232	0
TUOTOT YHTEENSÄ	344.511	335.961	680.472	69.065
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	37.205	1.221	38.425	413
Henkilöstökustannukset	356.676	24.775	381.451	8.350
Vuokrat	62.676	621	63.297	1.825
Palvelujen ostot	69.969	16.912	86.881	7.248
Muut erilliskustannukset	26.491	8.553	35.045	4.585
Erilliskustannukset yhteensä	553.017	52.082	605.099	22.421
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-208.506	283.879	75.374	46.644
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannukset				
- tukitoimintojen kustannukset	15.085	4.973	20.058	2.107
- poistot	66.197	35.110	101.307	14.872
- korot	8.050	4.270	12.320	1.809
- muut yhteiskustannukset	149.554	268.211	417.765	88.461
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	238.887	312.564	551.451	107.249
Kokonaiskustannukset yhteensä	791.904	364.646	1.156.550	129.670
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-447.393	-28.685	-476.077	-60.605
Kustannusvastaavuusprosentti	44	92	59	53
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	383.190		383.190	
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-64.203		-92.887	
Kustannusvastaavuusprosentti käytetyn hintatuen jälkeen	92		92	
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	414.000			

MAKSULLINEN TOIMINTA

Kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu Pelastusopiston maksullisista suoritteista, jotka muodostuvat sisäasiainministeriön maksuperustepäätöksen 2 § - 3 §:n mukaisesta toiminnasta. Pelastusopistolla on kahdenlaisia liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita (3 §): hintatuettuja suoritteita ja puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita. Molemmista suoriteryhmistä on laadittu omat kustannusvastaavuuslaskelmat. Lisäksi maksulliseen toimintaan kuuluvat julkisoikeudelliset suoritteet (2 §), joille maksuperustepäätöksessä on säädetty kiinteä hinta.

Hintatuetut suoritteet

Vuoden 2004 talousarvion mukaan Pelastusopistolle myönnettävästä määrärahasta sai käyttää liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 414.000 euroa. Hintatuetujen koulutussuoritteiden menopohjaiseksi hinnaksi oli tulossopimuksessa asetettu 145 euroa/kurssipäivä ja tulotavoitteeksi 65 euroa/kurssipäivä. Erotuksen (= alijäämä) 80 euroa/koulutettavapäivä kattamiseen saatiin hintatukea.

Hintatuetun koulutuksen keskimääräiseksi kustannusperusteiseksi hinnaksi muodostui 174 euroa ja hintatukea olisi tarvittu 98 euroa/koulutettavapäivä. Saatu hintatuki ei riittänyt kattamaan syntynyttä erotusta. Hintatuettu koulutus on opetuksen käytännönläheisyyden ja harjoitusalueen käytön takia Pelastusopiston kalleinta koulutusta. Tulossopimuksessa asetettu hintatavoite ei ollut realistinen ja hintatuetun koulutuksen kokonaistavoitteesta jäätiin 21 prosenttia. Kehitetyn kustannuslaskennan ansiosta koulutukselle voitiin kohdistaa todelliset käytön mukaiset kustannukset. Hintatuetun koulutuksen kustannusvastaavuusprosentti on käytetyn hintatuen jälkeen 92 ja alijäämää syntyi 64.203 euroa.

Liiketaloudellisesti hinnoiteltavat suoritteet

Puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavien markkinasuoritteiden kustannusvastaavuusprosentti on 92. Edellisenä vuonna vastaava prosentti oli 80, joten tulos on parantunut edellisestä vuodesta. Alijäämää on syntynyt 28.685 euroa. Vuoden 2004 aikana on kehitetty sisäistä kustannuslaskentaa. Kehittämistyön tuloksena on pystytty entistä paremmin kohdentamaan liiketaloudellisen toiminnan kustannukset. Saatuja tietoja ei ole riittävästi käytetty hyväksi hinnoittelussa ja liiketaloudellinen toiminta on alihinnoiteltua. Pelastusopisto on vuoden 2004 uudistanut liiketaloudellisen toiminnan hinnoitteluohjetta, mutta vuoden 2004 koulutusta oli jo pitkälti myyty vuoden 2003 aikana ja alkuvuodesta 2004. Uudistettu hinnoittelu on kokonaisuudessaan käytössä vuonna 2005.

Liiketaloudellinen toiminta (3 §) yhteensä

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä -laskelmassa on yhdistetty hintatuetut suoritteet ja liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet. Hintatuettuun toimintaan käytetyn hintatuen jälkeen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus on 92 prosenttia.

Julkisoikeudelliset suoritteet (2 §)

Liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavien maksullisten suoritteiden lisäksi Pelastusopisto tuottaa valtion maksuperustelain 6 §:ssä tarkoitettuja maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joista Pelastusopisto peri vuonna 2004 kiinteänä maksuna 65 euroa kurssipäivältä.

Nämä suoritteet ovat sisäasiainministeriön maksuperustepäätöksen 2 §:n mukaista koulutusta. Tulostavoitteen mukaan näiden suoritteiden tuottamiseen voitiin käyttää budjettirahoitusta 80 euroa koulutettavapäivää kohden (kurssipäivän tavoitehintaa 145 euroa - kurssimaksu 65 euroa = 80 euroa), ja näin ollen julkisoikeudellisten suoritteiden menopohjainen kustannusvastaavuusprosentti pitäisi olla 45 %.

Vuoden 2004 tavoitteeksi näille suoritteille oli asetettu 1 360 koulutettavapäivää ja tulotavoitteeksi 88.400 euroa. Toteutuma oli 1.020 koulutettavapäivää ja tuloja kertyi 69.065 euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannukset olivat yhteensä 129.670 euroa ja kustannusvastaavuusprosentti 53 %. Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta ylitettiin kustannusvastaavuusprosenttitarve (= 45 %), koska ko. koulutussuoritteet kyettiin hoitamaan tavoitehintaa edullisimmin. Julkisoikeudellisten koulutussuoritteiden koulutettavapäiväkohtaiseksi kustannukseksi tuli 130 euroa (menoperusteinen tavoite 145 euroa).

Muualta toimintaan saatu rahoitus

Pelastusopisto käynnisti ylimääräisen hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen Helsingin Pelastuskoululla syyslukukauden 2004 alussa. Koulutuksen rahoitusta saatiin Uudenmaan TE-keskukselta 153.450 euroa ja Hätäkeskuslaitokselta 66.000 euroa.

Pelastusopiston päällystökoulutuksen osa rahoituksesta saadaan Savonia-ammattikorkeakoulun kautta opetusministeriön budjetista. Vuonna 2004 opetusministeriön rahoitusosuus oli 1.578.162,91 euroa.

Pelastusopisto sai tarjouskilpailun jälkeen järjestettäväkseen kaksi EU-koulutusta, joista toinen toteutui marraskuussa 2004. Molempien koulutusten järjestämiseen ja toteutumiseen liittyviä tehtäviä on hoidettu osittain vuonna 2004 ja osan tehtävistä on siirtynyt vuodelle 2005. EU:lta saatu rahoitusta oli yhteensä 216.825 euroa.

Tutkimus- ja kehittämistoimintaan saatiin rahoitusta Palosuojelurahastosta 13.623 euroa.

2.1.2 Tutkinnot, koulutettavapäivät ja laadunhallinta

Tutkinnot ja koulutettavapäivät

Taulukko 4: Tutkinnot ja koulutettavapäivät: määrällisten tulosten tavoitteet ja toteutuma

	TOTEUTUMA 2002	TOTEUTUMA 2003	TAVOITE 2004	TOTEUTUMA 2004	EROTUS/ TAVOITE 2004	EROTUS 2004/ 2003
1. TUTKINNOT	166	146	170	138	-32	-8
- AMK-tutkinnot	4	12	45	18	-27	6
- Pelastusopiston tutkinnot, joista pelastajatutkinto	162	134	125	120	-5	-14
Häke -päivystäjä	122	100	90	86	-4	-14
Alipääallystötutkinto	25	19	20	19	-1	-
	15	15	15	15	-	-
2. KOULUTETTAVAPÄIVÄT	71.384	74.668	87.680	86.475	-1.205	11.807
2.1 Ammatillinen peruskoulutus	53.227	52.682	68.020	65.993	-2.027	13.311
2.2 Ammatillinen lisäkoulutus	18.157	21.986	19.660	20.482	822	-1.504
- Varautumiskoulutus (1 §)	10.095	12.307	11.500	12.514	1.014	207
, josta pakollista väestönsuojelukoulutusta	4.216	4.195	7.000	5.206	-1.794	1.011
- Täydennyskoulutus (2 §)	1.400	1.110	1.360	1.020	-340	-90
- Muu koulutus (3 §), hintatuettu	5.278	3.885	5.800	4.540	-1.260	655
- Muu koulutus (3 §), liiketaloudelli- nen	1.384	4.684	1.000	2.408	1.408	-2.276

Tutkintotavoitteisessa koulutuksessa jäätin tavoitearvosta erityisesti insinööri (AMK) – tutkintoon johtavassa palopäälystön koulutusohjelmassa. Poikkeama heijastaa selvästi uuden päälystötutkinnon valmistumisvaiheen hajontaan liittyvää problematiikkaa. Syyslukukausi 2004 oli varhaisin mahdollinen ajankohta, jolloin ensimmäisen nuorisokoulutuksena järjestettävän amk-kurssin opiskelijat saattoivat valmistua. Osa valmistuikin, mutta suurin osa jatkaa vielä opintojaan mm. sen vuoksi, että ovat aikaisempien lukukausien aikana ilmoittautuneet poissaoleviksi ja siksi että jatkuvasti läsnäoleilla on vielä vuosi 2005 laskennallista opinto-oikeusaikaa suorittaa tutkinto. Amk –opiskelijoiden yksilölliseen opinto-ohjaukseen on syytä kiinnittää resursseja selvästi nykyistä paremmin.

Muissa tutkinnoissa tavoitearvo saavutettiin hyvin. Valmistumisen lykkäytymiset johtuvat useimmiten terveydellisistä syistä. Opintojen keskeyttämistä ei juuri esiinny.

Pelastusopiston koulutettavapäivätavoite saavutettiin hyvin. Ammatillisen peruskoulutuksen kohdalla toteutuman jälkeensäjäneisyys johtuu samoista syistä kuin tutkintojen määrää edellisessä kappaleessa arvioitaessa esitettiin. Ammatillisen lisäkoulutuksen puolella erityisesti varautumiskoulutuksessa ja liiketaloudellisessa täydennyskoulutuksessa ylitettiin tavoitteet selvästi. Liiketaloudellisin periaattein järjestyn kurssimuotoisen täydennyskoulutuksen kysyntä on edelleen huomattavan suurta.

Palaute, hakeneet ja aloituspaikat sekä opiskelun keskeyttäminen

Taulukko 5. Laadunhallinta koulutuksessa

	2003 Toteuma	2004 Tavoite	2004 Toteuma
Opiskelijapalaute (kurssien kokonaispalaute asteikolla 1-5)	4,01	4,00	3,90
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat	4,7	2,5	5,27
Opiskelunsa lopettaneet/keskeyttäneet	0,7 %	<3%	0,28%

Opiskelijapalaute

Sisäisenä tavoitteena vuodelle 2004 oli, että vähintään yksi seuraavista mittareista: opettajien ammattitaito, opetusmateriaali, täydennyskoulutuskurssien kurssihallinto ja sisältö sekä kurssien kokonaisarvosana, on yhden kymmenyksen parempi kuin vuoden 2000 arvioinneissa muiden pysyessä samalla tasolla. Arvosteluasteikkona käytetään viisiportaista asteikkoa: 1 – 5.

Annetun opetuksen laatua seurattiin ammatillisen peruskoulutuksen yksittäisillä oppikursseilla sekä täydennys- ja varautumiskoulutuksessa.

Opiskelijapalaute lukuvuoden 2004 osalta on seuraava:

Ammatillinen peruskoulutus:

- opettajien ammattitaito: tavoite 4,30/toteutuma 4,20
- oppimateriaali: tavoite 3,75/toteutuma 3,80
- kurssien kokonaisarvosana: tavoite 3,78/toteutuma 3,90

Ammatillinen täydennyskoulutus:

- opettajien ammattitaito: tavoite 4,30/toteutuma 4,30
- oppimateriaali: tavoite 3,90/toteutuma 3,90
- kurssien asiasisältö: tavoite 4,30/toteutuma 4,20
- kurssihallinto: tavoite 4,10/toteutuma 4,20

Varautumiskoulutus:

- opettajien ammattitaito: tavoite 4,20/toteutuma 4,30
- oppimateriaali: tavoite 3,90/toteutuma 4,00
- kurssien asiasisältö: tavoite 4,00/toteutuma 4,10
- kurssihallinto: tavoite 4,10/toteutuma 4,20

Kaikkien koulutusmuotojen osalta arviot opetuksen laadusta ovat vakiintuneet nykyiselle tasolle, eivätkä muutokset vaikuta merkittävästi kokonaisarvosanaan.

Ammatillisen peruskoulutuksen osalta kurssien kokonaisarvosana ylittää jonkin verran tavoitteen. Opettajien ammattitaitoarvio pysyy hyvin vertailuluvun tasolla. Myös oppimateriaalin osalta palaute on varsin tyydyttävä.

Täydennyskoulutuksessa opettajien ammattitaito, oppimateriaali sekä kurssien asiasisältö saivat samat arvot kuin asetetut vertailuluvut. Vain kurssihallinto arvioitiin vuoden 2000 lukuja kymmenyksen heikommiksi.

Varautumiskoulutuksessa saavutettiin ja ylitettiin tavoitearvot kaikissa muuttujissa. Lisäksi varautumiskoulutuksessa tiedusteltiin kurssilaisilta, kuinka moni suosittelisi kurssia muille. Kaikki vastaajat olivat valmiita suosittelemaan kurssia muillekin, mikä osoittaa yksittäisenä mittarin osana myös koulutuksen hyvää tasoa.

Koulutuksen vaikuttavuuden kehitys on ollut vuonna 2004 käytetyin mittarein mitattuna kokonaisuudessaan odotusten mukainen ja positiivinen.

Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat

Suhdeluku on erinomaisen hyvällä tasolla. Tavoitearvo ylittyi selvästi erityisesti sen vuoksi, että palopäällystön koulutusohjelman opiskelijavalinnan ”avaaminen” kaikille toisen asteen tutkinnon suorittaneille lisäsi päällystökoulutuksen hakijamäärää erittäin paljon. Myös pelastajatutkinnon kohdalla hakijamäärä on ollut hyvä. Haasteellisin tilanne on alipäällystöopetuksen kohdalla: kun kursseja alkaa nyt vuosittain kaksi entisen yhden sijaan, ovat kurssikohtaiset hakijamäärätkin vastaavasti pienentyneet.

Opiskelun keskeyttäneet/lopettaneet

Hyvä tulos viestii odotetusti, että pelastaja-, hätäkeskuspäivystäjä- ja alipäällystötutkintoa suorittavat opiskelijat jatkavat opintojaan keskeytyksettä tutkintoon asti.

Päällystökoulutuksen kohdalla seuraavat 2 – 3 vuotta tulevat osoittamaan opintonsa keskeyttävien/lopettavien opiskelijoiden määrän tason. Kyse ei tässä aina ole vain opiskelijoiden tahdosta; opiskelijoilla on opetussuunnitelmissa määritelty rajattu aika suorittaa tutkinto ja jos he sen ajan ylittävät, menettävät he samalla opinto-oikeutensa.

2.1.3 Muut tulokset:

Pelastusopiston muut tavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2004

- *Tutkintotavoitteisen ammatillisen koulutuksen kehittäminen*

Palopäällystön koulutusohjelman nuorisokoulutuksen sekä alipäällystökurssin uudet opetussuunnitelmat hyväksyttiin huhtikuussa 2004. Suunnitelmat valmisteltiin työryhmissä, joissa oli mukana pelastuslaitosten, keskeisten järjestöjen ja opiston ko. koulutusalueen opetusyksiköiden edustus. Opetussuunnitelmatyöryhmien puheenjohtajana toimii vt. apulaisrehtori.

Opetussuunnitelmien mukainen opetus alkoi elokuussa 2004.

Pelastajatutkinnon opetussuunnitelman uudistaminen käynnistyi syyslukukaudella 2004. Esitys pelastusosastolle valmistuu keväällä 2005.

Hätäkeskuspäivystäjätutkinnon opetussuunnitelmaa tarkistava työryhmä koottiin syksyllä 2004 ja suunnittelutyö tehdään kevään 2005 aikana.

Ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen valmistelut käynnistyivät. Koulutussuunnittelun perustana on malli, jossa opetus järjestetään sopimusperustaisena yhteistyönä Pelastusopiston, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Pohjanmaan pelastuslaitoksen kanssa. Kurssin suunniteltu aloittamisajankohta on elokuu 2005.

Insinööri (AMK)-tutkinnon suorittaneiden jatko-opintomahdollisuuksia ja -vaihtoehtoja on selvitetty toimintavuoden aikana. Tavoitteena on aikaansaada järjestelmä, jossa opiskelija voi pelastajatutkinnon suorittamisen jälkeen jatkaa opintojaan aina ylimpään akateemiseen oppiarvoon saakka.

- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) tehostaminen

Pelastusopisto on osallistunut pelastustoimen tutkimusten koordinointiin yhdessä sisäasiainministeriön pelastusosaston ja palosuojelurahaston kanssa. Opiston on verkottunut aktiivisesti muiden pelastustoimen tutkimuksen sidosryhmien kanssa. Merkittävin näistä hankkeista on ollut palotutkimusraadin asiamiestehtävien hoitaminen. Tutkimusyksikön henkilövahvuus vuoden lopussa oli kaksi henkilöä mutta eri tutkimushankkeisiin osallistui vuoden aikana noin 10 opiston muuta henkilöä eri pituisia jaksoja.

- Pelastusopiston lisärakentaminen

Pelastusopiston lisätilojen rakennussuunnittelu käynnistyi syksyllä 2003, kun Senaatin hallitus ja sisäasiainministeriö hyväksyivät rakentamishankkeen ja lisätilojen vuokraamisen. Vuonna 2004 rakentaminen eteni tiukasta aikataulu- ja kustannuspaineesta huolimatta varsin hyvin. Pelastusopistolle valmistuu suunnitelman mukaan vuoden 2005 syksyyn mennessä lisää luokka- ja työhuonetiloja, opiskelijoiden majoitustiloja, uudet tilat kirjastolle ja pysäköintihallit sekä lämmin kalustohalli.

- Palkkausjärjestelmän uudistaminen

Pelastusopiston palkkausjärjestelmän uudistamista valmisteleva työryhmä sai työnsä päätökseen ja opisto jätti sisäasiainministeriölle esityksensä opiston uudeksi palkkausjärjestelmäksi vuoden 2004 alussa. Uusi palkkausjärjestelmä piti tulossopimuksessa esitetyn tavoitteen mukaisesti ottaa käyttöön jo vuoden 2004 aikana, mutta neuvottelut ministeriön ja ammattijärjestöjen kesken eivät ole käynnistyneet ja uutta palkkausjärjestelmää ei siten ole voitu ottaa käyttöön.

- Työyhteisön kehittämishanke (Kaiku)

Kaiku-hankkeen kuluessa vuoden 2004 aikana määriteltiin muun muassa opiston toiminta-ajatus, visio ja päämäärät sekä laadittiin opiston strategia ja kehittämissuunnitelma, joiden

seurantaan varten otettiin käyttöön opiston BSC-kortisto. Uusi strategia sisälsi myös suunnitelman organisaatorakenteen uudistamisesta, joka toteutettiin vuoden 2005 alusta alkaen.

- Tietohallinnon kehittämishankkeet

Tietohallinto osallistui vuoden 2004 opetushallinnon suunnitteluprojektiin, joka käynnistyi joulukuussa 2003 ja päättyi maaliskuussa 2004. Suunnitteluprojektissa syntyi tavoitemalli Pelastusopiston opetushallinnoinnille. Projekti jatkuu pienempinä osakokonaisuuksina vuonna 2005. Tietohallinto osallistui myös johtamisen simulaattoriympäristöjen uudistamiseen ja määrittelydokumentin tekemiseen. Tarjouspyynnöt järjestelmästä lähtivät vuoden 2004 joulukuussa. Hätäkeskuskoulutusympäristön kehitys ELS/GEOFIS järjestelmällä toimivaksi toteutettiin vuoden alkuvuoden ja syksyn 2004 aikana. Henkilökunnan ja opiskelijoiden tietotekniset ympäristöt päivitettiin Active Directory-pohjaisiksi kevään 2004 aikana. Opisto osallistui myös SMaccession projektiin ja oli mukana SM-online hankkeessa.

2.1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

2.1.4.1 Nykyiset henkilöstöpanokset

Taulukko 6: Henkilötyövuodet

	HENKILÖTYÖVUODET			
	Johto + tukipalvelut	Opetus	Yhteensä	%-muutos
1999	26,09	56,36	82,45	2,70
2000	25,97	57,50	83,47	1,24
2001	26,71	58,31	85,02	1,86
2002	28,14	56,48	84,62	-0,47
2003	28,10	56,84	84,94	0,38
2004	29,79	63,36	93,15	9,66

Vuonna 2004 opiston henkilöstömäärä kasvoi varsin voimakkaasti verrattuna edellisvuosien maltilliseen kehitykseen. Opiskelijamäärän kasvun myötä nouseen rahoituksen turvin opisto on pystynyt rekrytoimaan lisää henkilökuntaa. Uusia virkoja on perustettu aiemmin ulkopuolisina palveluina ostettuihin opetusaineisiin, kuten esimerkiksi kielten opetukseen.

Taulukko 7: Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö 31.12.

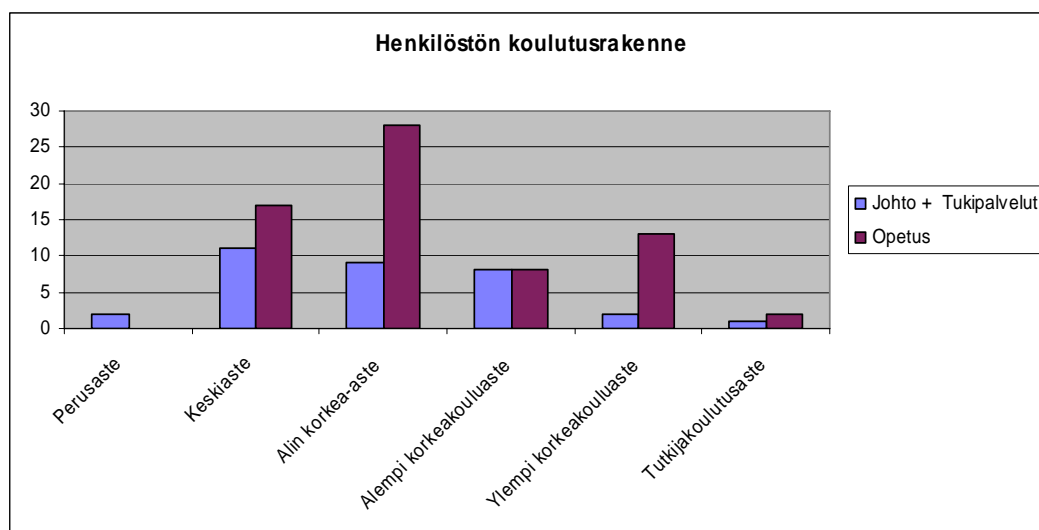
	VAKINAINEN HENKILÖSTÖ					MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ					KAIKKI YHT.
	Johto+ tukipalvelut	Opetus	Yht.	%-muutos	%-osuus	Johto+ tukipalvelut	Opetus	Yht.	%-muutos	%-osuus	
1999	22	44	66	-1,49	76,74	4	16	20	17,65	23,26	86
2000	24	43	67	1,52	79,76	3	14	17	-15,00	20,24	84
2001	23	46	69	2,99	83,13	3	11	14	-17,65	16,87	83
2002	25	45	70	1,45	81,40	5	11	16	14,29	18,60	86
2003	26	51	77	10,00	86,52	5	7	12	-25,00	13,48	89
2004	24	57	81	5,19	80,20	9	11	20	66,67	19,80	101

Määräaikaisen henkilöstön osuus opiston henkilökunnasta vaihtelee vuosittain. Määräaikaisen henkilökunnan osuus vuoden 2004 lopussa oli lähes 20 %. Budjettivaltion määräaikaisen henkilöstön osuus vuonna 2003 oli 24,5 %, joten Pelastusopistossa määräaikaisia virkasuhteita käytetään valtion keskiarvoa vähemmän.

Taulukko 8: Henkilöstön ikärakenne 31.12.

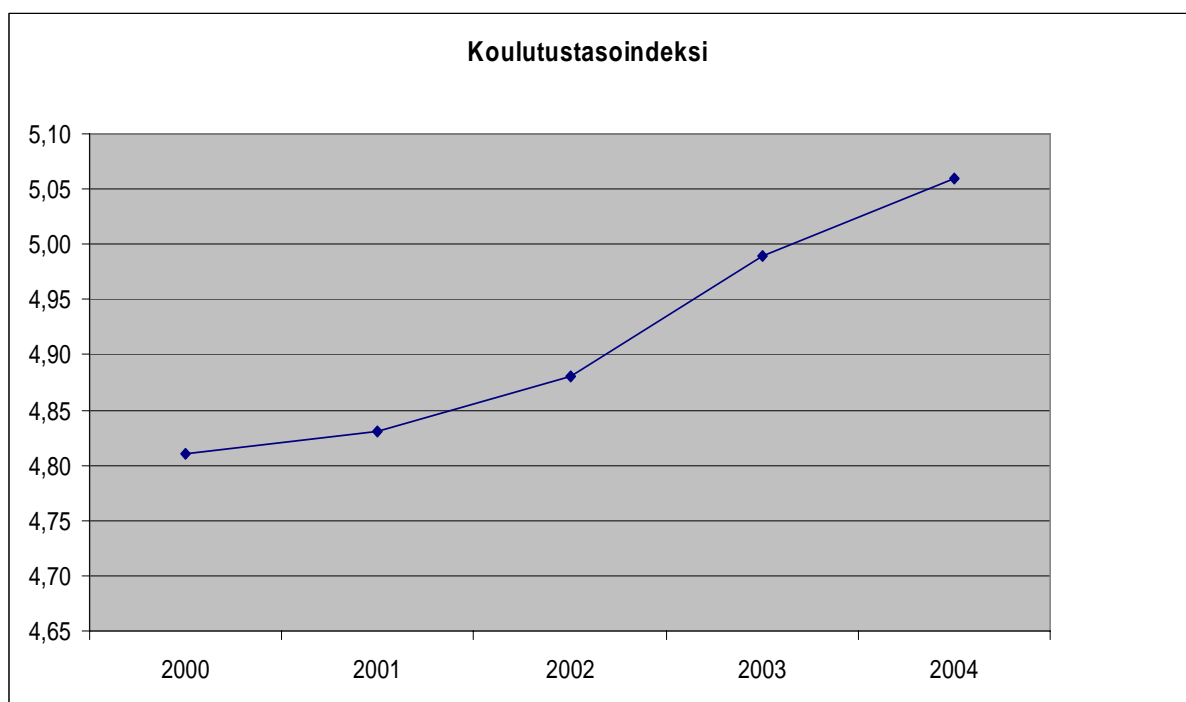
Ikä (v)	VAKITUINEN HENKILÖSTÖ			MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ			YHTEENSÄ			%jakauma ikäluokittain
	Johto+tuki-palvelut	Opetus	Yhteensä	Johto+tuki-palvelut	Opetus	Yhteensä	Johto+tuki-palvelut	Opetus	Yhteensä	
20-24	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0,99 %
25-29	2	1	3	2	2	4	4	3	7	6,93 %
30-34	0	3	3	1	3	4	1	6	7	6,93 %
35-39	3	10	13	1	3	4	4	13	17	16,83 %
40-44	4	16	20	4	1	5	8	17	25	24,75 %
45-49	7	11	18	0	0	0	7	11	18	17,82 %
50-54	4	10	14	0	1	1	4	11	15	14,85 %
55-59	4	6	10	0	1	1	4	7	11	10,89 %
60-64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00 %
65-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00 %
YHTEENSÄ	24	57	81	9	11	20	33	68	101	100,00 %
Keski-ikä	45,58	44,88	45,09	35,44	38,55	37,15	42,82	43,85	43,51	

Pelastusopiston koko henkilökunnan keski-ikä on 43,5 vuotta. Vuoden aikana keski-ikä aleni hieman. Budjettivaltion henkilöstön keski-ikä vuonna 2003 oli 42,7 vuotta eli Pelastusopiston keski-ikä on edelleen valtion keskiarvoa korkeampi.

Kaavio 6: Henkilöstön koulutusrakenne

Pelastusopiston henkilökunnasta 34 % on suorittanut vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon. Luku nousi edellisvuodesta seitsemällä henkilöllä. Budjettivaltiolla vastaava luku vuonna 2003 oli 40 %. Palomestari-/päällystökurssin tutkinnon suorittaneita opistossa on 19.

Kaavio 7: Koulutustasoindeksi

Pelastusopiston koulutustasoindeksi on 5,06. Valtion vuoden 2003 vastaava luku oli 5,1. Opiston koulutustasoindeksi on kohonnut vuosittain tasaisesti kohti tavoitteeksi asetettua tasoa 5,0. Opiston koulutustaso on kohonnut valtion keskiarvoa nopeammin.

Poissaolot

Sairauspoissaoloja oli opistossa 10 työpäivää henkilötyövuotta kohden (yht. 931 työpäiv/v). Sairauspoissaolopäivät lisääntyivät edellisvuodesta. Valtion vastaava luku vuonna 2003 oli 8,7. Sairauspoissaolotapausten lukumäärä kuitenkin aleni voimakkaasti eli vuonna 2004 sairauspoissaolojen kesto oli pitkä. Pitkiä, yli 90 päivää kestäviä sairauspoissaoloja oli yhteensä peräti 433 päivää, kun edellisvuonna näin pitkiä sairastapauksia ei ollut lainkaan. Opiston kaltaisessa pienessä organisaatiossa yksittäiset pitkät sairastumiset vaikuttavat tilastoon hyvin voimakkaasti. Tapaturmasta aiheutuneita sairauspäiviä vuonna 2004 oli opistossa 48 sairauspäivää. Sairauspoissaoloon johtaneita tapaturmia sattui vuonna 2004 kaksi tapausta.

2.1.4.2 Henkilöstöinvestoinnit

Koulutus

Taulukko 9: Koulutusta saaneet

	KOULUTUSTA SAANEET								% / työvoimakustannuksista
	Henkilöitä	Koulutetut / henkilöstö (%)	Koulutus-päivät	Pvt / koulutettu	Pvt / henkilö työvuosi	€	€/henkilö työvuosi	€ koulutettu	
1999	72	87,33	693	9,63	8,41	69.361	841	963	2,2
2000	80	95,84	496	6,20	5,94	59.230	710	740	1,8
2001	71	83,51	462	6,51	5,43	56.262	662	792	1,7
2002	66	78,00	395	5,98	4,67	61.379	725	930	1,8
2003	57	67,11	255	4,47	3,00	40.328	475	708	1,1
2004	80	85,88	396	4,95	4,25	58.547	629	732	1,4

Henkilöstökoulutuksen määrä lisääntyi edellisvuodesta. Henkilöstökoulutuksessa olleiden määrä suhteessa henkilötyövuosiin oli opistossa 86 % ja koulutuspäiviä suhteessa henkilötyövuosiin kertyi 4,2 päivää. Vastaavat luvut budjettivaltiolla vuonna 2003 ovat 75 % sekä 4,8 päivää. Pelastusopiston henkilöstökoulutuksen menot olivat 1,4 % työvoimakustannuksista, kun vastaava suhdeluku valtiolla keskimäärin on 1,6 %, joten opisto on täydennyskoulutusinvestoinneissa vielä hieman valtion keskiarvolukujen alapuolella.

Työajalla tapahtuvan koulutuksen lisäksi henkilökunta on osallistunut jatko- ja täydennyskoulutukseen myös työajan ulkopuolella.

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuotto- ja kululaskelma

Taulukko 10: Tuotto- ja kululaskelma 2004 ja 2003

	1.1. – 31.12.2004		1.1. – 31.12.2003	
Toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot	2.517.945,08		2.412.858,43	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	88.735,97		76.381,85	
Muut toiminnan tuotot	<u>490.881,76</u>	3.097.562,81	<u>573.190,23</u>	3.062.430,51
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1.228.216,71		1.215.808,46	
Varastojen vähennys	2.754,95		- 6.201,89	
Henkilöstökulut	4.430.946,36		3.916.018,54	
Vuokrat	1.962.876,16		1.784.067,73	
Palvelujen ostot	1.990.665,15		1.749.442,90	
Muut kulut	550.137,94		352.095,00	
Poistot	<u>1.266.357,00</u>	<u>11.431.954,27</u>	<u>1.108.357,30</u>	<u>10.119.588,04</u>
Jäämä I		- 8.334.391,46		- 7.057.157,53
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	1.512,90		1.393,03	
Rahoituskulut	=	+ 1.512,90	=	+ 1.393,03
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	139,60		123,43	
Satunnaiset kulut	<u>2.200,00</u>	<u>- 2.060,40</u>		<u>+ 123,43</u>
Jäämä II		- 8.334.938,96		- 7.055.641,07
Siirtotalouden tuotot ja kulut				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot voittoa tav. yhteisöiltä	13.623,00	<u>+ 13.623,00</u>	-	=
Jäämä III		- 8.321.315,96		- 7.055.641,07
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista				
Perityt arvonlisäverot	19.823,94		15.940,08	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>1.300.595,88</u>	<u>- 1.280.771,94</u>	<u>1.293.110,36</u>	<u>- 1.277.170,28</u>
Tilikauden tuotto-/kulujaämä		<u>- 9.602.087,90</u>		<u>- 8.332.811,35</u>

3.2 Tase

Taulukko 11: Tase vastaavaa 2004 ja 2003

VASTAAVA	31.12.2004		31.12.2003	
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisomaisuus	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	114.853,56		147.561,03	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>297.041,01</u>	411.894,57	<u>215.588,18</u>	363.149,21
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja laitteet	4.604.480,75		4.662.469,94	
Kalusteet	83.975,09		98.858,23	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	4.688.455,84	<u>3.115,50</u>	4.764.443,67
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>16.953,34</u>	16.953,34	<u>16.953,34</u>	16.953,34
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		5.117.303,75		5.144.546,22
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	<u>31.389,74</u>	31.389,74	<u>34.144,69</u>	34.144,69
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	400.642,05		32.161,76	
Siirtosaamiset	0,00		4.080,88	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>2.533,07</u>	403.175,12	<u>1.828,19</u>	38.070,83
Rahat, pankkisaamiset, ja muut rahoitusvarat				
Kassatilit	<u>312,55</u>	312,55	<u>247,15</u>	247,15
VAIHTO- JA RAHOITUS- OMAISUUS YHTEENSÄ		<u>434.877,41</u>		<u>72.462,67</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>5.554.681,16</u>		<u>5.219.508,89</u>

Pelastusopisto 2004
Toimintakertomus

Taulukko 12: Tase vastattavaa 2004 ja 2003

VASTATTAVAA	31.12.2004		31.12.2003	
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	3.922.479,10		3.922.479,10	
Edellisten kausien pääoman muutos	- 306.124,11		- 620.578,31	
Pääoman siirrot	10.402.328,52		8.647.265,55	
Tilikauden kulujäämä	<u>- 9.602.087,90</u>	4.416.595,61	<u>- 8.332.811,35</u>	3.616.354,99
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen				
Ostovelat	344.133,09		918.887,90	
Tilivirastojen väliset tilitykset	120.157,17		98.682,52	
Edelleen tilitettävät erät	78.939,59		64.371,34	
Siirtovelat	<u>594.855,70</u>	1.138.085,55	<u>521.212,14</u>	1.603.153,90
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>1.138.085,55</u>		<u>1.603.153,90</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>5.554.681,16</u>		<u>5.219.508,89</u>

3.3 Talousarvion toteutumalaskelma 1.1. – 31.12.2004

Taulukko 13: Talousarvion toteutumalaskelma

	Tilinpäätös 2003	Talousarvio 2004	Tilinpäätös 2004	Tilinpäätös - Talousarvio Suurempi Pienempi (-)
Tuloarviotilit				
11.04.01 Arvonlisäverotulot	15.372,19	19.711,49	19.711,49	
13.03.01 Osinkotulot	1.386,00	1.512,00	1.512,00	
Tuloarviotilit yhteensä	16.758,19	21.223,49	21.223,49	
Menoarviotilit				
26.80.21. Toimintamenot (SMR 2 v.)	7.508.711,00	8.736.000,00	8.736.000,00	
26.80.21.1 Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	6.798.400,00	8.152.000,00	8.152.000,00	
26.80.21.2 Maksullisen toiminnan hintatuki	403.200,00	414.000,00	414.000,00	
26.80.21.4 Muut pelastushallinnon toimintamenot	307.111,00	170.000,00	170.000,00	
26.01.19 Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	1.290.667,18	1.299.351,60	1.299.351,60	
28.01.19 Valtionvarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	2.437,10	570,02	570,02	
28.80.24 VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutus-toiminta (SMR 2 v)	16.500,00			
Menoarviotilit yhteensä	8.818.315,28	10.035.921,62	10.035.921,62	
Tilikauden alijäämä	<u>8.801.557,09</u>	<u>10.014.698,13</u>	<u>10.014.698,13</u>	

3.4 Liitetiedot

Liite 1:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Pelastusopistossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Käyttöomaisuus	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet	
Taideteokset	Ei poistoa.
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Henkilö-, johto- ja johtokeskusautot	7 vuotta
Sammutusautot	10 vuotta
Säiliö-, vaahto- ja jauheautot	10 vuotta
Pelastus- ja raivausautot	10 vuotta
Kalustoautot	8 vuotta
Miehistö- ja huoltoautot	8 vuotta
Ambulanssit	8 vuotta
Muut kulkuneuvot/kontit	10 vuotta
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	3 vuotta
Toimistokoneet ja -laitteet	5 vuotta
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	5 vuotta
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	5 vuotta
Suojavarusteet	3 vuotta
Muut koneet ja laitteet	5 vuotta
Asuinhuone- ja toimistokalusteet	5 vuotta
Muut kalusteet	5 vuotta
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Muut osuudet	Ei poistoa.

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 1.600 €, on kirjattu vuosikuluksi.

Liite 2:

Henkilöstökulut ja luontoisedut 1.1. – 31.12.2004

- Palkat ja palkkiot	3 519 388,88 €
- Luontoisedut	0,00 €
- Eläkekulut	644 322,94 €
- Muut henkilösivukulut	<u>267 234,54 €</u>
YHTEENSÄ	4 430 946,36 €

Lomapalkkavelat	1.1.2004	31.12.2004	Muutos €
Lomapalkkavelka	415.984,66 €	473.234,45 €	57.249,79 €
Henkilösivukuluvelka	105.227,48 €	121.621,25 €	16.393,77 €
Lomapalkkavelat yhteensä	521.212,14 €	594.855,70 €	73.643,56 €

Palkat ja palkkiot sisältävät kokouspalkkioita 345,00 €.

Liite 3:

**Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen
ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset**

Kansallisomaisuus

	Muu kansallisomaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	0,00	0,00
Lisäykset	2.500,00	2.500,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2004	2.500,00	2.500,00

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	767.283,47	420.298,15	1.187.581,62
Lisäykset	8.547,34	175.565,66	184.113,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2004	775.830,81	595.863,81	1.371.694,62
Kertyneet poistot 1.1.2004	619.722,44	204.709,97	824.432,41
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	41.254,81	94.112,83	135.367,64
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2004	660.977,25	292.822,80	959.800,05
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	114.853,56	297.041,01	411.894,57

Pelastusopisto 2004
Toimintakertomus

	Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	11.413.515,92	188.991,57	11.602.507,49
Lisäykset	1.101.977,25	14.552,51	1.116.529,76
Vähennykset	-1.076.678,55	0,00	-1.076.678,55
Hankintameno 31.12.2004	11.438.814,62	203.544,08	11.642.358,70
Kertyneet poistot 1.1.2004	6.751.045,98	90.133,34	6.841.179,32
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	1.101.553,71	29.435,65	1.130.989,36
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	-1.018.265,82	0,00	-1.018.265,82
Kertyneet poistot 31.12.2004	6.834.333,87	119.568,99	6.953.902,86
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	4.604.480,75	83.975,09	4.688.455,84

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
	Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	16.953,34	16.953,34
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-
Hankintameno 31.12.2004	16.953,34	16.953,34
Kertyneet poistot 1.1.2004	-	-
Vähennysten kertyneet poistot	-	-
Tilikauden arvonalennukset	-	-
Kertyneet poistot 31.12.2004	-	-
Arvonkorotukset	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	16.953,34	16.953,34

Liite 4:

Kansallis- ja käyttöomaisuuden arvonkorotukset

Tilivirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen liittyviä arvonkorotuksia.

Liite 5:

Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä, €

Tilivirastossa ei ole myönnettyjä lainoja.

Liite 6:

Myönnetyt valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä

Tilivirastossa ei ole myönnettyjä valtiontakauksia, valtion takuita ja muita vastuusitoumuksia.

Liite 7:

Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahanmääräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset suomen rahaksi

Tilivirastossa ei ole ulkomaanrahan määräisiä velkoja, saamia ja muita sitoumuksia.

Liite 8:

**Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet
sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit**

Arvopaperin nimi	Omistus- osuus-%	Myynti- oikeuksien alaraja, %	KPL	Markkina- arvo, yht., €	Kirjanpito- arvo, €	5090 Osingot, yht., €
1303 Muut osuudet Puhelinosuuskunta KPY, Kuopio	100,0		42		16.953,34	1.512,00
1303 Muut osuudet yhteensä					16.953,34	1.512,00
Arvopaperit yhteensä					16.953,34	1.512,00

Liite 9:

Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

Tilivirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

Liite 10:

**Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n
2 momentissa tarkoitetulla tavalla**

Tilivirastolla ei ole täydentämistä kirjanpitoon.

Liite 11:

Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista, euroa

	Alkusaldo 1.1.2004	Kertymä vuoden alusta	Loppusaldo 31.12.2004
Siirrettyjen määrärahojen tilit			
4.03.26.80.21	437.861,47	437.861,47	0,00
4.03.26.80.21.1	242.785,73	242.785,73	0,00
4.03.26.80.21.2	39.418,45	39.418,45	0,00
4.03.26.20.21.4	152.809,55	152.809,55	0,00
4.03.28.80.24	2.847,74	2.847,74	0,00
4.04.26.80.21	8.736.000,00	7.781.887,32	954.112,68
4.04.26.80.21.1	8.152.000,00	7.288.823,63	863.176,37
4.04.26.80.21.2	414.000,00	383.190,20	30.809,80
4.04.26.80.21.4	170.000,00	109.873,49	60.126,51
Siirretyt määrärahat yhteensä	9.173.861,47	8.219.748,79	954.112,68

Liite 12:

Talousarviossa myönnetyt valtuudet sekä niiden käytöstä aiheutuvat menot

Tilivirastolla ei ole talousarviossa myönnettyjä valtuuksia.

Liite 13:

Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma 31.12.2004

1. Tuotto-/kulujäämä	- 9.602.087,90
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuotto/kulujäämässä, mutta eivät talousarvion yli-/alijäämässä (Debet +/Kredit-)	
2.1 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, joita ei kirjata talousarviokirjanpitoon lainkaan	1.402.291,86
2.2 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa joko talousarvioon kirjaamista odottavien erien tileille tai virhetilille	0
2.3 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tileille	- 881.811,55
2.4 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa rästien erittelytileille (harvinaista)	0
2.5 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa ulkopuolisen rahoituksen tilille	0
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto/kulujäämässä, mutta ovat mukana talousarvion yli-/alijäämässä (Debet -/Kredit+)	
3.1 Liikekirjanpidon tasetilikirjaukset, jotka on kirjattu talousarviotulona tai -menona	- 933.090,54
4. Laskelma yhteensä (1+2+3)	- 10.014.698,13
5. Talousarvion yli-/alijäämä	- 10.014.698,13
6. Ero (4-5)	0,00

Liite 14:

Oman pääoman muutokset, euroa

	2004	2003
OMA PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	3.922.479,10	3.922.479,10
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1.	-620.578,31	- 520.768,25
Tilinavaussiirto (Tilikauden kulujäämä)	-8.332.811,35	- 8.692.488,95
Tilinavaussiirto (Pääoman siirrot)	8.647.265,55	8.592.678,89
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12.	-306.124,11	- 620.578,31
Pääoman siirrot 1.1.	8.647.265,55	8.592.678,89
Tilinavaussiirto	- 8.647.265,55	- 8.592.678,89
Siirrot valtion yleiseltä postisiirtomenotililtä	13.319.163,74	12.005.428,61
Siirrot valtion yleiselle postisiirtotulotilille	-2.916.835,22	- 3.358.163,06
Siirrot läheteiden tililtä	-	-
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	-	-
Pääoman siirrot 31.12.	10.402.328,52	8.647.265,55
Tilikauden kulujäämä 1.1.	- 8.332.811,35	- 8.692.488,95
Tilinavaussiirto	8.332.811,35	8.692.488,95
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	- 9.602.087,90	- 8.332.811,35
Tilikauden kulujäämä 31.12.	- 9.602.087,90	- 8.332.811,35
Valtion pääoma yhteensä 31.12.	4.416.595,61	3.616.354,99

Liite 15:

Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tilivirastolla ei ole ollut tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa talousarvion ulkopuolista rahoitusta.

Liite 16:

Taseeseen liittyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen liittyviä rahastoituja varoja.

Liite 17:

Taseeseen sisältymättömät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältymättömiä tiliviraston hallinnoimia rahastoituja varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

Liite 18:

Arviomäärärahojen ylitykset ja niiden perustelut

Tilivirastolla ei ole ollut arviomäärärahojen ylityksiä.

Liite 19:

Muut oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksen edellyttämät mahdolliset liitteet

Pelastusopistolla ei ole olennaisuuden periaatetta noudattaen aiheellista esittää lisäliitteitä.

3.5 Tilinpäätöslaskelmien analyysi

3.5.1 Rahoituksen rakenneanalyysi

Määrärahakehys

Taulukko 14: Määrärahojen toteutuma ja kehys

	Tulos- sopimuksen mukainen kehys v:lle 2004	Toteutuma v. 2004	Erotus kehys/ Toteutuma v. 2004	Toteutuma v. 2003
Bruttomenot	11.066.000	11.363.462,13	297.462,13	10.703.821,27
Bruttotulot	2.390.000	3.146.561,08	756.561,08	3.254.825,09
Nettomenot	8.676.000	8.216.901,05	459.098,15	7.448.669,18
* hintatuki	414.000	383.190,20	30.809,80	363.781,55

Bruttomenot

Tulossopimuksen mukaan Pelastusopiston bruttomenomääräraha oli **11.066.000,00 €**

Vuoden 2004 bruttorahoitus muodostui seuraavasti:

1. Vuoden 2004 toimeenpanoasiakirjassa 9.1.2004 myönnetty toimintamenot:

26.80.21.1	8.152.000,00	
26.80.21.2	414.000,00	
26.80.21.4	170.000,00	<u>8.736.000,00</u>

2. Vuodelta 2003 vuodelle 2004 siirtynyt määräraha oli 435.013,73

3. Vuoden 2004 toteutuneet tulot 3.146.561,08

Bruttorahoitus **12.317.574,81**

Vuoden 2004 bruttomenot olivat 11.363.5462,13 euroa.

Bruttotulot

Bruttotulot (= 3.146.561,08 euroa) toteutuivat 32 % (= 756.561,08 euroa) asetettua tavoitetta suurempina (= 2.390.000,00 euroa).

Tulotavoite 2.390.000,00 euroa oli asetettu seuraavasti:

Kurssitulot	610.400,00 €
Vuokratulot	50.000,00 €
Omaisuuuden myyntitulot	127.900,00 €
Opetusministeriön osuus amk-koulutuksen rahoituksesta	1.601.700,00 €
Yhteensä	<u>2.390.000,00 €</u>

Bruttotulot muodostuivat seuraavasti:

Kurssitulot	614.304,45 €
Vuokratulot	88.735,97 €
Omaisuuuden myyntitulot	307.226,91 €
Opetusministeriön osuus amk-koulutuksen rahoituksesta	1.578.162,81 €
Muut tuotot	<u>558.130,94 €</u>
Yhteensä	<u>3.146.561,08 €</u>

Vuonna 2004 kurssitulojen tulotavoite oli 610.400,00 euroa ja kurssituloja kertyi yhteensä 614.304,45 euroa.

Vuokratuloja saatiin yhteensä 88.735,97 euroa, muita tuloja 558.130,94 euroa ja omaisuusmyyntituloja 307.226,91 euroa. Opetusministeriön osuus amk-koulutuksen rahoituksesta oli 1.578.162,81. Se jäi tavoitteesta 23.537,19 euroa (=1,5 %).

Nettomenot

Nettomenot olivat 8.216.901,05 euroa eli ne toteutuivat 459.098,95 euroa annettua kehystä pienempinä.

Hintatuki

Maksullista toimintaa varten myönnetystä hintatuesta 414.000,00 eurosta jäi käyttämättä 30.809,80 euroa.

3.5.2 Talousarvion toteutumisen analyysi

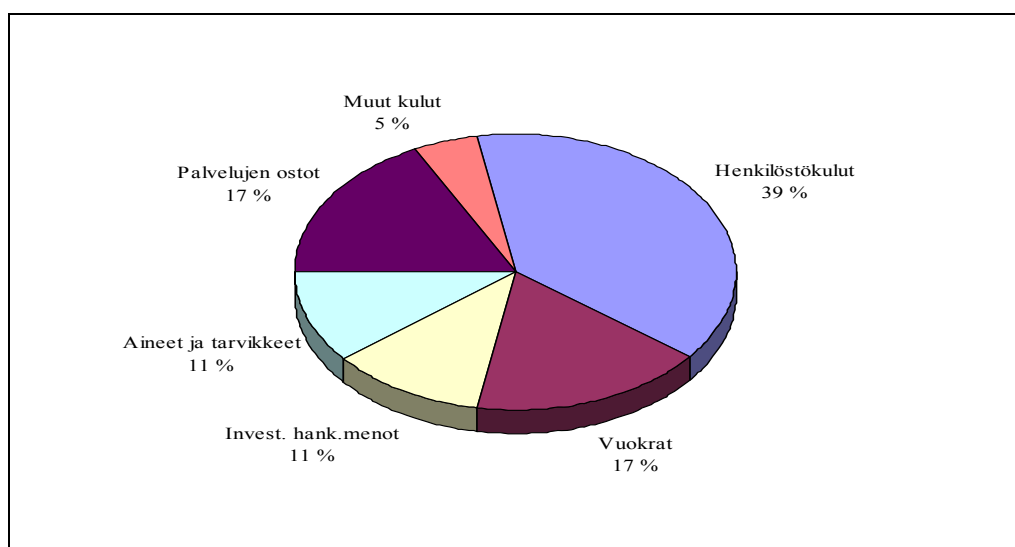
Talousarvion toteutumalaskelma, nettobudjetoidut talousarviotulot ja –menot

Taulukko 15: Toteutumalaskelma

Talousarviotili	Määräraha tai tuloarvio		Käytettävissä	Käytetty, kertynyt tai peruutettu	Siirretty seuraavalle vuodelle (siirtomäärärahat)
	Varainhoitovuodelta	Edellisiltä vuosilta			
26.80.21. Pelastushallinnon toimintamenot (SMR 2v)					
Bruttomenot	11.126.000			11.363.462,13	
- bruttotulot	2.390.000			3.146.561,08	
=Nettomenot	8.736.000	435.013,73	9.171.013,73	8.216.901,05	954.112,68

Menojakauma 2004 (1 000 €)

Henkilöstökulut	4.345 €
Vuokrat	1.963 €
Aineet ja tarvikkeet	1.228 €
Palvelujen ostot	1.983 €
Muut kulut	544 €
Investointien hankintamenot	<u>1.298 €</u>
Yhteensä	<u>11.362 €</u>

Kaavio 8: Menojakauma

Edellä kuvattu Pelastusopiston menojakauma kertoo paljon toiminnan luonteesta. Pelastusalan koulutus on käytännönläheistä ja vaatii paljon tiloja (mm. erillinen harjoitusalue), runsaasti ajoneuvo- ja muuta kalustoa sekä simulointilaitteistoja. Tästä johtuen vuokrien ja hankintojen suhteellinen osuus muodostuu suuremmaksi ja palkkausmenojen osuus pienemmäksi kuin yleensä oppilaitoksissa.

Pelastusopiston kokonaismenot vuonna 2004 olivat noin 660.000 euroa edellisvuotta suuremmat. Varsin merkittävä menojen kasvu rahoitettiin saadulla määräraha-kehityksen korotuksella (+ 1,3 M€). Vuosille 2004 ja 2005 kohdistetuista määräraha-kehityksen korotuksista osa siirretään suunnitelmallisesti seuraaville vuosille, koska lisätiloista ja henkilöstölisäyksistä aiheutuvat menojen kasvu kohdistuu täysimääräisesti vuodelle 2006 ja siitä eteenpäin. Palopäällystön koulutusohjelman järjestämiseen opetusministeriön ja Savonia-ammattikorkeakoulun kautta tuleva rahoitus lisääntyi opiskelijamäärän kasvun myötä noin 110.000 euroa. Menojen kasvu kohdistui eniten henkilöstömenoihin (+ 0,46 M€) ja palvelujen ostomenoihin (+ 0,45 M€). Investointien hankintamenot pienenevät selvästi (- 0,45 M€) edellisvuoden varsin korkeasta tasosta. Yllä kuvattu opiston suhteellinen menorakenne pysyi lähes edellisvuoden kaltaisena. Henkilöstömenojen suhteellinen osuus kasvoi ja investointien pieni. Opiston kokonaismenot lisääntyivät 6 % vuoteen 2003 verrattuna, jota voidaan pitää suhteellisen maltillisena kehityksenä, kun otetaan huomioon opiskelijamäärän kasvu ja harjoitusalueen uuden rakennuksesta aiheutuva vuokramenojen lisäys. Merkittävä osa henkilöstömenojen, palveluiden ostomenojen ja muiden menojen kasvusta rahoitettiin vähentämällä investointeja, kuten esimerkiksi ajoneuvohankintoja.

3.5.3 Tuotto- ja kululaskelman sekä taseen analyysi

Pelastusopiston tuotto- ja kululaskelma osoittaa toiminnan tuottojen pysyneen vuoden 2003 tasolla. Palopäällystön koulutusohjelman toteuttamista varten Savonia-ammattikorkeakoululta saadut tulot lisääntyivät, kun päällystöopiskelijoiden määrä kasvoi. Sisäasiainministeriö rahoittaa tästä koulutuksesta ainoastaan opintososiaaliset edut, vuokrat ja investoinnit. Kaluston myyntitulot pienenevät selvästi edellisvuodesta. Vuonna 2003 ajoneuvokalustoa uusittiin paljon ja kalustorakennetta muutettiin, mistä johtuen kaluston myyntituottoja kertyi poikkeuksellisen paljon.

Varainhoitovuodelle kohdistetut kulut lisääntyivät vuodessa 13 % (n. 1,3 M€). Henkilöstökulut kasvoivat myös noin 13 % johtuen henkilöstölisäyksestä. Palvelujen ostot kasvoivat edelleen voimakkaasti (lähes 14 %), koska ostopalvelujen tuottajat korottivat hintojaan ja opiston tarvitsemien ulkopuolisten palvelujen (esimerkiksi koulutuspalvelujen) määrä lisääntyi opiskelijamäärän kasvun myötä. Palvelujen ostomenoja lisää myös Pohjois-Savon ammattikorkeakoululle maksettava kehittämis- ja palvelumaksu, jonka suuruus on 4 % palopäällystön koulutusohjelmalla olevan opiskelijan vuotuisesta yksikköhinnasta. Varainhoitovuoden poistot olivat noin 1,2 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edellisvuoteen noin 14 %.

Pelastusopiston käyttöomaisuuden arvo pysyi lähes ennallaan, joten investointeja pystyttiin toteuttamaan vuotuisia poistoja vastaava määrä. Opiston vaihto-omaisuus koostuu polttoaineista, lastulevyistä ja erilaisista kemikaaleista. Vaihto-omaisuusvarastoihin sitoutuneen pääoman arvo pysyi myös ennallaan.

4 SISÄINEN VALVONTA

Pelastusopiston sisäinen valvonta perustuu vuoden 2004 lopulla Valtiokonttorin ohjeiden mukaisesti tarkennettuun Pelastusopiston taloussääntöön sekä hankinta-, materiaali- ja kalustosääntöihin. Sääntöjen keskeisenä tehtävänä toiminnan ohjauksen lisäksi on opiston sisäisen valvonnan organisointi.

Valvontafunktio ja sisäisen valvonnan ohjeistaminen ja vastuuttaminen ovat uusitussa taloussäännössä vahvasti esillä. Johtoryhmän valvontavastuusta alkaen eri toimintojen valvonta ja vastuuhenkilö on määritelty taloussäännössä ja muissa opiston säännöissä sekä laatujärjestelmässä.

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että

- Pelastusopiston voimavarat ovat tehokkaassa käytössä. Keskeisten, arvoltaan merkittävimpien resurssien käyttöastetta seurataan säännöllisin väliajoin johtoryhmässä.
- Toiminnan tuloksellisuuden seuranta ja analysointi on toteutettu siten, että tulossopimuksen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisin väliajoin johtoryhmässä.

Opiston johto ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että menetyksiltä vältytään ja seuraavat sekä varmistavat, että suunnitelmat ja toimenpideohjeet menetysten välttämiseksi ovat ajan tasalla ja niitä noudatetaan.

Pelastusopiston laatujärjestelmän mukaisessa perehdyttämisessä sisäisen valvonnan osalta ohjeistetaan muun muassa virkapuhelinten, ajoneuvojen ja taksien käyttöä sekä perehdytetään henkilökuntaa yleisimpiin säädöksiin ja määräyksiin kuten esimerkiksi virkamiesten sivutoimikäytäntöihin ja matkustussääntöön.

Sisäinen valvonta Pelastusopistossa on osa johtamista ja sisäinen tarkkailu kuuluu toimintojen vastuuhenkilöiden tehtäviin. Erillistä sisäistä tarkastusta ei ole katsottu tarkoituksemukaiseksi perustaa noin sadan henkilön organisaatioon.

5 ALLEKIRJOITUS

Tilinpäätös on hyväksytty.

Kuopiossa, 23. päivänä helmikuuta 2005

Rehtori   Reijo Tolppi

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Kuopiossa 26.5.2005

Jarmo Leinonen
ylitarkastaja